

**R. P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, E Societate Iesv, In
Collegio Romano eiusdem Societ. olim Theologiæ
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Disputationes
Scholasticæ, Et Morales, De Sacramentis in ...**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1652

Sect. 1. De dispositione requisita in eo, qui suscipit Sacramentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82340)

Th. Sanch.

solum ad sanctitatem conferendam, non exerceatur absque suo fine sanctitatis ponenda. In matrimonio tamen potest ex iusta causa aliquis fingere exterius consensum, quem interius non habet; ut cum aliis docet Thomas Sanchez lib. 1. de Matrim. disp. 11. n. 2. quia nimirum sequitur conditiones contractuum, in quibus ex iusta causa licet aliquando contrahentibus fingere consensum, quem verè non habent; nec debuit propter reuerentiam sacramenti priuari contrahens hac facultate in contractu matrimonij. Similiter ergo reuerentia sacramenti, quæ in aliis sacramentis obligat ministrum ad non conferendum indigno, non debuit obligare ministrum matrimonij; quia propter rationem contractus ordinati ad utilitatem contrahentis non est tanta obligatio attendendi ad reuerentiam sacramenti.

232.
Hinc inferitur
quid dicendum
sit cum
excommunicatus
iuratus inducitur
ad matrimonium.

Hinc infero, quid dicendum sit, quando excommunicatus toleratus inducit alium ad matrimonium, an possit acceptare; in quo casu P. Sanchez d. lib. 7. disp. 9. n. 8. in fin. dicit, præuentum ab excommunicato ideo posse acceptare; quia per hoc non inducit alium ad peccatum indignæ susceptionis, cum possit, si velit, absolutionem obtinere & licitè suscipere, si verò excommunicatus absolutionem obtinere non posset, tunc nullo modo liceret cum illo tunc contrahere, quia non potest excommunicatus licitè contrahere præueniendo, licet posset quando ab alio præuenitur propter permissionem Conc. Constantiens. supra explicatam. Hoc tamen durum mihi videtur, quia poterit ad minus ille, qui præuenitur ab excommunicato, ipse denuo petere ab ipso matrimonium; non enim priuatur iure, quod habet ad petendum, & inducendum excommunicatum; tunc autem iam excommunicatus poterit licitè contrahere etiam nondum absolutus, quando absolutionem obtinere non potest, quia in fauorem alterius potestis ipse potest communicare cum eo licitè; ergo etiam si excommunicatus præueniat, adhuc non excommunicatus poterit acceptare, si fiat de inducto inducens, & petens, pro ut vno verbo fieri potest. Quid verò dicendum, quando uterque esset excommunicatus, tractat latè idem Sanchez ibi n. 11.

DISPUTATIO IX.

De suscipiente Sacramentum.

SECTIO I. De dispositione requisita in eo, qui suscipit Sacramentum.

SECTIO II. Virum cum aequali dispositione aequalem gratiam semper adulti suscipiant ex usu Sacramentorum.

SECTIO III. Virum, qui suscipit Sacramentum indignè, postea ablato obice, consequatur gratiam sacramentalem; ubi id in primis probatur de Baptismo.

SECTIO IV. Qualis dispositio requiratur ad tollendum obicem Baptismo indignè suscepto.

SECTIO V. Resoluuntur alia dubia circa eandem materiam.

SECTIO VI. An alia sacramenta fide suscepta causent gratiam ablato obice.

SECTIO VII. Quæ, & qualis intentio requiratur in suscipiente Sacramentum.

IN superioribus multa dicta sunt obiter de subiecto suscipiente sacramentum: pauca quadam restant nunc breuiter examinanda.

Supponimus ex dictis, à fortiori obligationem esse non suscipiendi indignè sacramentum. Ad hoc enim magis obligat reuerentia sacramenti, quam ad dignè ministrandum; nam ex indigna susceptione sacramentum priuatur suo principali effectu, ad quem significandum institutum est, scilicet gratia sanctificante; quod non prouenit ex indigna administratione, & per consequens redditur falsa significatio ipsius sacramenti, quod institutum est principaliter ad significandam gratiam, & sanctitatem susipientis; quam tamen in eo casu non significat practice propter indispositionem & obicem subiecti. Qualis autem dispositio requiratur in subiecto, ut sit dispositus, pertinet ad singula sacramenta in particulari. Ad aliqua enim prærequiritur status gratiæ, saltem per se loquendo, quia sunt sacramenta viuorum; ad alia licet non prærequiratur status gratiæ, quia sunt ordinata per se ad dandam primam gratiam, requiritur tamen dolor de peccatis, vel motus aliquis æquiualens; ut in Baptismo, & Penitentia. Sermo autem est de suscipiente adulto; nam in infante certum est, non prærequiri aliquam dispositionem ad Baptismum: ad alia verò sacramenta, quorum est capax, prærequiritur character baptismalis, & nihil aliud. Quod idem intelligendum est de amente perpetuo, qui nunquam habuit vsum rationis, & omnino æquiparatur infanti.

Contra hanc communem, & veram doctrinam, obijci potest primò, quia licet propter obicem peccati sacramentum non conferat gratiam, non ideo sacramenti significatio erit falsa; nam sacramenta non sunt instituta ad significandam infallibiliter gratiam absolute, sed solum sub conditione, scilicet, si non adsit obex; non enim significant gratiam, nisi eo modo, quo eam possunt causare; cum ergo non possint causare gratiam absolute, sed solum, quando non est obex, consequens est; ut non significant gratiam, nisi sub eadem conditione; non ergo erit falsa eius significatio ex eo, quod existente obice, non ponatur gratia.

Respondetur, illam communem rationem desumptam ex falsitate significationis, non esse intelligendam in eo sensu, quasi Deus, posito sacramento cum obice, reuera significet falsum; id enim non sequitur, cum Deus tunc nec causet, nec significet gratiam, sed debet ita intelligi, quod recipies sacramentum cum obice, facit, quod illud signum quod Deus instituit ad significandam absolute gratiam, ponatur in his circumstantiis, in quibus Deus non potest per illud significare absolute gratiam. Nam sicut Deus instituit sacramenta ad causandam absolute gratiam, & ideo voluit, quod ponerentur tunc solum, quando poterant absolute operari gratiam, nullo existente obice; sic ea instituit ad hoc, ut ponerentur tunc solum quando per illa posset absolute significare gratia. Qui ergo cum obice accipit sacramentum, ponit illud in iis circumstantiis, in quibus Deus non potest per illud absolute significare gratiam, & hæc ipsa est irreuerentia grauis; nimirum, ponere signum, quod Deus instituit ad significandam absolute gratiam, in iis circumstantiis, in quibus Deus non potest illam absolute significare. Sicut qui adducit Deum in testem rei falsæ, committit irreuerentiam grauem in ipsum, quia licet non faciat, quod Deus reuera affirmet falsum; facit tamen de se, ut id appareat. Sic qui accipit sacramentum cum obice, licet non

non faciat, vt Deus te ipsa significet falsum, id tamen facit, quantum ex se; ponit enim signum à Deo institutum ad significandam absolute gratiam, quando gratia non est absolute, & per consequens ostendit, Deum hic, & nunc significare aliquod falsum, & in hoc consistit illa irreuerentia.

4. *Obicitur se-
cundò.* Secundo obiici potest, quia non apparet, adhuc quomodo sacramenti significatio reddatur falsa ex eo, quod non causet gratiam, quando suscipitur, potest enim eam causare postea, ablato obice, quod videtur sufficere, vt significet vere gratiam, & sanctitatem; ergo ex eo capite non fiet grauis irreuerentia contra sacramentum, si tunc, quando suscipitur, subiectum non sit dispositum, dum tamen habeat animum disponendi se postea ad participandum eadem sacramentum. Respondetur, tunc etiam reddi falsam significationem sacramenti: quod quidem non solum significat sanctitatem vtunque subiecti, sed etiam sanctitatem actualem, quando conferuntur: sunt enim omnia sacramenta sanctificationes actuales, quibus consecratur, & sanctificatur subiectum, cui conferuntur; quare sicut redderetur falsa consecratio Ecclesie vel calicis, quando applicaretur materia pro tunc incapaci; nam illa consecratio significat sanctitatem actualem, & presentem rei consecrata: sic actiones sacramentales non habent, quod principaliter significant, quando non consecrant, & sanctificant actu subiectum; cui applicantur: quia, vt vidimus in superioribus, & videbimus infra in tract. de Penitentia, collatio sacramenti est consecratio, & benedictio solemnitas à Christo instituta ad consecrandos, & initiandos homines in ordine ad diuersos fines.

5. *Obicitur ter-
tiò.* Sed contra obiicitur tertio: ergo si non confert suum effectum, sacramentum tunc, quando ministratur, non poterit postea, oblato obice, illum conferre. Nam sacramenta non causant, nisi quod significant, sunt enim signa practica: si ergo non significant gratiam, & sanctitatem, nisi per modum actualis consecrationis, & benedictionis, non possunt eam causare, nisi eo modo; vel si aliter eam possunt causare, ergo aliter etiam eam significant, & per consequens retinebunt significationem veram, licet non causent gratiam, quando actu ponuntur.

6. *Respondetur.* Respondeo, aliqua sacramenta causare gratiam postea recedente fictione, de quibus dicemus postea sect. 3. ea tamen ex primaria intentione significare gratiam, & sanctitatem presentem in subiecto, cui conferuntur: secundario autem, & quasi sub conditione significare sanctificationem subsequenter, si data non fuit suo tempore: vnde licet postea habeant effectum, ablato obice, atque ita verificentur quoad id, quod quasi secundario significant; non tamen verificantur quoad id, quod primario significant. Sicut si dicas: Voueo castitatem, & rursus si eam violauero, voueo ieiunia, tunc etiam si, violata castitate, ieiunes, & impleas id, quod secundario promissisti, adhuc reus es, & violator voti, quoad id, quod primario vouisti. Sic se habet promissio illius sacramenti, quod quidem primario promittit, & significat sanctitatem actualem in subiecto, cui conferuntur; secundario autem sanctitatem subsequentem, si suo tempore data non fuit.

7. *Obicitur simi-
liter obiectio.* Eodem modo solui potest similis obiectio, quæ fieri potest ex sacramento Extremæ vnctionis, quod quidem videtur significare non solum augmentum gratiæ, sed etiam primam gratiam, vt colligitur ex verbis Iacobi: *Et si in peccatis sit, remittentur ei;* ergo licet non præsupponat statum gratiæ, adhuc eius significatio erit vera, & per consequens non erit obligatio procurandi statum gratiæ, antequam re-

cipiatur illud sacramentum. Ad hoc, inquam, respondetur eodem modo, Extremam vnctionem numerari etiam inter sacramenta viuorum; quia licet possit aliquando conferre primam gratiam ex sua institutione, primario tamen ordinatur ad confortandum, & roborandum spiritualiter infirmum, augendo eius vires spirituales, secundario autem, & sub conditione, ad tollenda peccata, si forte inculpabiliter non fuerit obtenta remissio aliis remediis: debet enim homo prius procurare veniam peccati aliis remediis ad id primario ordinatis, antequam suscipiat hoc sacramentum, quod ordinatum est ad tollendas reliquias peccatorum, hoc est, quod ex peccatis remansit post alia remedia adhibita: quare primario significat hoc sacramentum sanitatem contra reliquias peccatorum, hoc est, contra id, quod residuum est ex peccatis, aliis viis, & remediis expulsi. Secundario significat eorum etiam expulsiōem, si casu alieno non fuerint expulsi; quem finem licet consequatur, & habeat veram significationem quoad secundam partem, adhuc erit falsum signum, quoad primarium significationem, quando non fuerint prius alia remedia adhibita contra peccata, prout adhiberi debuerant.

8. Dubitari potest, vtrum eiusmodi susceptio sacramenti in statu peccati sit adeo illicita, vt nullo casu licita reddatur. P. Suarez loquens de sacramento Suarez, *Eucharistiæ infra disp. 62. sect. 5. in responsione ad 4. argumentum*, nullum videtur agnoscere casum, quod id licitum sit. Hoc tamen nimis durum videtur, quia reuerentia sacramenti non videtur ita strictè obligare, vt in nullis circumstantiis debeat ad alia incommoda attendi. Vnde P. Valquez tom. 3. disp. 207. Valquez, *de Eucharistia, c. 1. n. 3. & 4.* fatetur aliquando, licet raro, euenire posse vt absque peccato possit aliquis scienter indispositus, & in statu peccati Eucharistiam sumere: vt si quis in altari recordatur peccati à se commissi, & ita ardeat angustias temporis, vt non possit attendere ad habendam contritionem, nisi cessando à sacrificio inchoato cum sui honoris dispendio: tunc enim absque peccato nouo posset sacrificium consummare, & Eucharistiam sumere, quia reuerentia sacramenti non obligat cum tanto dispendio proprii honoris. Vnde consequenter idem à fortiori dicendum videtur de aliis sacramentis, in quibus propter eadem inconuenientia, licet raro, occurrere posset casus, quo propter angustias temporis homo non posset se ad contritionem præparare, vel excitare, & aliunde non posset absque grauissimo detrimento, vel etiam irreuerentia ipsius sacramenti, illud non suscipere. In quibus casibus licet sacramentum non conferret gratiam propter indispositionem subiecti, non tamen contraheretur nouum peccatum, sed esset accessus neuter, hoc est, absque fructu, & absque peccato.

SECTIO II.

Vtrum cum equali dispositione equalem gratiam semper adulti suscipiant ex usu Sacramentorum.

9. **D**iximus, requiri dispositionem aliquam in adultis ad gratiam sacramentalem recipiendam, quæri solet, an dispositio sit vnica mensura gratiæ suscipiendæ. Certum est omnibus Catholicis, Baptismum (quod idem de aliis sacramentis dicendum est) non esse meliorem, aut habere maiorem virtutem ad sanctificandum ex eo, quod minister, qui sacramentum confert, melior sit; vt ex Scriptura probant Patres. Augustin. lib. 4. de Baptismo contra Augustin. Donatistas,

Melior ministrans non confert maiorem virtutem Sacramento.